

det var, der gjorde sig gældende, da man i 1922 forhandlede sig til Rette mellem Partiet Venstre og det konservative Folkeparti om en Forsvarsordning, jeg antager dog, det i høj Grad var indrepolitiske Hensyn, uden naturligvis derfor at ville sige, at ikke ogsaa udenrigspolitiske Hensyn gjorde sig gældende for de to Partier. Det var dog vitterligt for enhver, at det i nok saa høj Grad var indrepolitiske Hensyn; Forhandlingerne var jo præget af en vis Træghed, en vis Besværlighed, en Knagen i Samarbejdet, saa man kan neppe komme bort fra, at det i høj Grad var indrepolitiske Hensyn, der gjorde sig gældende ved Forsvarsordningens Tilblivelse den Gang.

Saa spurgte det ærede Medlem Hr. Pürschel, om der er nogen Udsigt til, at Socialdemokratiet vil opgive sin Agitation for Afrustning, og han svarede selv herpaa, — saa Spørgsmaalet var i Grunden ret overflødigt — med et: Nej, det er der ikke! Og deri har det ærede Medlem saa ganske afgjort Ret, det er der ingen Grund til at tro; det kan man læse sig til af vort Parti-program, der ikke er blevet ændret siden 1923. Følgelig er der ikke nogen som helst Udsigt til eller nogen Grund til at tro, at vi fremtidig vil ophøre med vor Agitation for almindelig Afrustning; denne Agitation vil vi fremdeles opretholde, og vi nærer ogsaa det Haab, at det en Gang skal lykkes at faa Afrustningen gennemført.

Saa siger det ærede Medlem, at det foreliggende Forslag er dikteret — understreger endda dette Ord *dikteret*. Ja, i Fjor brugte vi dog en hel Vinter til at blive enige derom, og der turde dog vel i hvert Fald deri ligge en Indrømmelse af, at der maa være ført en Del Forhandlinger. Paa den Maade er Forslaget blevet til, ved en venskabelig Forhandling mellem de to Partier, den samme Fremgangsmaade, som jeg antager er bleven anvendt af de to Partier, der tidligere samarbejdede, men som jo nu synes at skulle gaa hver sine Veje — det er der meget, der tyder paa —, den Fremgangsmaade at forhandle sig til Rette om Tingene. Hvilken af Parterne der saa slog mest af, ja, det skal jeg ikke fordybe mig i, det er i denne Forbindelse ganske ligegyldigt; men her er ikke Tale om noget Diktat, her er Tale om et Produkt af en Forhandling, der er ført mellem de to Partier. Det var jo vitterligt for enhver, at der ikke kunde samles Flertal for vort principale Forslag, det behøver man ikke at lægge Skjul paa; derefter fulgte saa Forhandlingerne, og vi enedes allerede i Fjor om Forslaget. Men om noget

Diktat er der aldeles ikke Tale, saa kunde man sige det samme om alle andre Kompromisforslag, hvad man dog ikke finder paa. Jeg formoder derfor blot, dette skal være en Venlighed — en Venlighed, som man kan tillægge mere eller mindre Betydning; jeg synes nu ikke, den har nogen særlig stor Betydning, thi enhver ved jo, hvordan Forholdene i Virkeligheden ligger.

Nej, dette Forslag, som altsaa i Dag vil blive vedtaget her i dette høje Ting, uanset, hvad man saa derom maatte mene indenfor Partiet Venstre og det konservative Folkeparti, dette Forslag er blevet til som Resultat af en indgaaende Drøftelse og Forhandling. Vi har ikke kunnet naa videre, vi har maattet tage den Støtte, der har været at faa; derved har vi akkviesceret og gaar nu om kort Tid med til at vedtage dette Forslag. Om dets videre Skæbne vil det være klogt ikke at udtale sig. Jeg haaber imidlertid ligesom det ærede Medlem Hr. P. Munch fremdeles paa, at det skal lykkes os en Gang at faa Partiet Venstre i Tale, og det gør jeg, fordi jeg dog endnu nærer en vis Tiltro til den sunde Fornuft hos dette Partis Vælgere. Det er jo ikke ukendt for dem, der kommer ud omkring til Møderne, at saadan helt fremmed for en betydelig Nedrustning er man ikke, heller ikke blandt Venstres Vælgere, og ud fra ganske de samme Betragtninger, som vi fra vor Side gør gældende, nemlig at Danmark ikke magter militære Opgaver, og at det derfor er ørkesløst at kaste flere Penge ud end højst nødvendigt. Dette sidste er dog et Moment, der i disse Tider ogsaa burde spille en vis Rolle. Der gaar jo ikke en Dag hen, og man kan ikke aabne en Avis, uden at man ser Kravet om Nedsættelse af Udgifter, Nedsættelse af Skatter, Nedsættelse af Takster, Nedsættelse af alt mellem Himmel og Jord. Det er blevet til en hel Religion for Skatteborgerne, for Venstres og for den konservative Presse, og frem for alt maa de sociale Udgifter bringes ned. Jeg skulde dog mene, at man under disse Forhold navnlig indenfor Venstrekredse vil kunne finde Ørenlyd for en Reform, der vil frigøre efter vore Forhold meget betydelige Midler, og derfor har jeg den Tro, at det nok ogsaa vil lykkes at faa Partiet Venstre i Tale. Hvis dette kunde ske, skulde jeg mene, at der vilde være opnaaet ikke saa ganske lidt. Jeg tror ikke, man fremtidig kan vedblive at opretholde sin Modstand, og jeg tager heller ikke de Forhandlinger, der har været ført i Udvalget Vinteren igennem,